

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam,
3453. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1956,
március 30,
péntek

Lapunk tartalmából:

— A forgóeszközök megtérülésének gyorsításával a jövedelmezőség növeléséért. (2. old.)
— Aradi történetek feladatai. (2. old.)
— Testnevelés és sport. (2. old.)
— A szovjet népek művészete. (3. old.)
— A szovjet energetikusok küldöttségének angliai látogatása. (4. old.)

— Németország Szocialista Egy-séppártja harmadik értekezletének munkálatai. (4. old.)
— A „Právda” cikke az ENSZ le-szerelési bizottságának munkálatai-ról. (4. old.)
— Térkép előtt — Saar-vidék. (4. old.)
— A ciprusi helyzet. (4. old.)

Az RNK 1956. évi állami költségvetéséről

Manea Manescu elvtárs pénzügy-miniszter megvizsgálás és jóváhagyás végett a Nagy Nemzetgyűlés elé terjesztette az RNK 1956. évi állami költségvetésének tervezetét.

Az 1956. évi állami költségvetés bevételeiről beszélve hangsúlyozta, hogy az 1956. évi állami költségvetés forrása: a szocialista gazdasági szektorból eredő bevételek. E bevételek összege 40.293,8 millió lej, vagyis a költségvetési bevételek 88,7 százaléka. Ez azt mutatja, hogy a szocialista alaktul uralkodó szerepet tölt be népgazdaságunkban. Ebből az összegből 17.308,3 millió lejt a forgalmi adó, 7.851,5 millió lejt pedig — beleértve a helyi költségvetésekből származó nyereségrészeket — a befizetett nyereségrészek teszik ki.

A költségvetés javára befizetendő nyereségrészeket kívül a nyereségek jelentős része — 3.675,3 millió lej — a vállalatoknál és a gazdasági szervezeteknél marad saját pénzügy-ségletek fedezésére.

A költségvetési bevételeknek a szocialista gazdasági szektor felhalmozásából eredő növekedése az ipari és a mezőgazdasági termelés, nemkülönben a szállítás és az áruforgalom növekedésén alapszik, továbbá azoknak a feladatoknak a teljesítése, amelyeket az 1956. évi állami költségvetés a termelés önköltségének és a forgalmi költségeinek csökkentésére irányoz elő.

E feladatok teljesítésének döntő fontosságú van a költségvetés sikeres végrehajtása szempontjából. Az ösztönzési terv, az ártérítési terv és az önköltség csökkentésére vonatkozó terv teljesítését minden vállalatnak és gazdasági szervezetnek törvénynek kell tekintenie.

Az 1956. évi állami költségvetés kiadásairól beszélve Manea Manescu elvtárs kiemelte, hogy az 1956. évi költségvetési tervezet kiadási tételei 44.430,6 millió lejt tesznek ki. Ez az összeg híven tükrözi az ipar, a mezőgazdaság és a többi népgazdasági ág fellendítésére és a dolgozók anyagi és kulturális jólétének növelésével kapcsolatos jelentős feladatokat.

Az állami költségvetés eszközeinek forrása, akárcsak az előző években, 1956-ban is a népgazdaság fejlesztését és a társadalmi-kulturális tevékenység fellendítését szolgálja. E célokra a költségvetés 33.837,1 millió lejt irányoz elő, ami az állam összes kiadásainak több mint háromnegyedét teszi ki.

Ebből az összegből a népgazdaság pénzügyi szükségleteinek fedezésére szolgáló összegek, beleértve a főberuházások céljaira szolgáló összegeket is, 26.144,1 millió lejt, vagyis az összes költségvetési kiadások 58,8 százalékát teszik ki. A vállalatok a költségvetési előirányzatokon kívül 9.528 millió lejt összeget kitévő saját pénzügyi forrásokkal rendelkeznek, beruházásokra, a forgóeszközök növelésére és az igazgatási alapra.

A népgazdaság pénzügyi szükségletének fedezésére szolgáló eszközök javarésze, 14.958 millió lejt összegben, az ipar pénzellátására szolgál.

A nehézipari ágak 1956. évi fő beruházásaira a költségvetésben és saját erőforrásokból 36,5 százalékkal többet irányoztunk elő, mint 1955-ben.

1956-ban tovább fejlesztjük a közszükségleti cikkek iparát is.

Az ipar forgóeszközeinek növelésére előirányzott összegek 1.757,2 millió lejt tesznek ki: ebből 617,9 millió lejt a költségvetésből, a többit pedig a vállalatok saját erőforrásaiknak terhére.

A mezőgazdaság és az erdőgazdaság fejlesztésére 1956-ban 4.224,5 millió lejt irányoztunk elő. Ebből 3.642,8 millió lejt fedezünk a költségvetésből, a többit saját forrásokból irányozzuk elő.

A második ötéves terv irányelvei fontos intézkedéseket tartalmaznak a kultúra, a közoktatás, a közegészségügy, a tudomány, a testnevelés és a sport anyagi alapjainak fejlesztésére. Az állami költségvetés tervezete a társadalmi-kulturális akciók pénzellátására 7.693 millió lejt irányoz elő, 13,1 százalékkal többet, mint 1955-ben.

A költségvetés 2.283 millió lejt irányoz elő a különböző foku közoktatási intézetek pénzellátására, a kultúra, a tudomány és a művészet fejlesztésére pedig 759 millió lejt.

Ideit költségvetésünkben 1.935,5 millió lejt irányoztunk elő egészségvédelemre, 135,7 millió lejt többet, mint 1955-ben. A meglévő egészségügyi egységek befogadóképessége több mint 8700 ágyval bővül.

Védelmi és biztonsági célokra az 1956. évi költségvetéstervezet 3.995 millió lejt irányoz elő, 476 millió lejt kevesebbet, mint 1955-ben. A védelmi és biztonsági kiadások csökkentése újabb bizonyosságot annak, hogy a Román Népköztársaság tetteivel járul hozzá a nemzetközi fegyverszünet nyitására politikájához.

1956-ra a néptanácsok költségvetési tervezete 6.541,9 millió lejt irányoz elő, ami 8,1 százalékos növekedést jelent 1955-höz viszonyítva.

A helyi ipar pénzellátására a költségvetésből és a helyi erőforrásokból 1956-ban 480,7 millió lejt fordítunk.

Uj lakóházak építésére és lakóházak karbantartására a néptanácsok 1956. évi költségvetései 367,4 millió lejt irányoztak elő.

A néptanácsok végrehajtó bizottságai kötelesek teljes egészében felhasználni a lakásépítkezésekre és a lakások karbantartására szolgáló alapokat. Ugyanakkor széleskörű felvilágosító munkát kell végezni a lakók között, hogy kellőképpen gondozzák és tartásuk jó karban a lakásokat.

A néptanácsok költségvetései erre az évre 3.127,9 millió lejt irányoztak elő közoktatási, kulturális, közegészségügyi, sport- és társadalombiztosítási kiadások fedezésére. Ez az összeg a néptanácsok költségvetése összkidadásainak 48 százalékát teszi ki.

A helyi költségvetések önálló bevételei 1956-ban 22 százalékkal lesznek nagyobbak, mint 1955-ben voltak. Ez lehetővé teszi, hogy a köz- és társadalmi költségvetés az idén a tavalyi 882 millió lejt helyett, csak 422,2 millió lejt járuljon hozzá a helyi költségvetési kiadások fedezéséhez.

Nem férhet hozzá kétség, hogy 1956-ban — második ötéves tervünk első esztendejében — szorosan a párt és a kormány köré tömörülő munkások társaság és egész dolgozó népünk kitartó erőfeszítései révén, országunk újabb sikereket ér el az egységes szocialista gazdaság megteremtésének, dolgozó népünk élet-színvonalának további emelésének útján.

Második ötéves tervünk teljesítése útján

Készülnek a második negyedére

A „Rezistența” kötélpipari termelőszövetkezet dolgozói is fokozták munkájuk lendületét a kisipari termelőszövetkezetek országos kongresszusa tiszteletére. A szövetkezet valamennyi műhelyében élénk verseny indult. A lendületes munka során különösen Zabán János, Karácsonyi József, Tabára Petru és Dorha Mihai tűntek ki, akik állandóan 200 százalékon felel teljesítettek.

A termelőszövetkezet vezetősége intézkedett, hogy a második évnyelgyedben az eddiginél eredményesebb munkát fejtessenek ki. Így a közeljövőben a szombolyai kalapgyártól kapnak egy kőcsemisítő gépet. Ugyanakkor elkészítették az ablakredőnyökhöz szükséges gurtin-mo-delleket. Rövidesen megkezdik a gyártást.

Ünnepi műszak

Az ARTEX szabóipari szövetkezet ifjú dolgozói a Világifjúsági Hét keretében egynapos ünnepi műszakot tartottak. A kezdeményezés a 2. számú üzemszabály IMSZ-brigádjától indult. Versenyre hívták az 1. számú üzemszabály „Március 8” ifjúsági brigádját.

A március 26-án megtartott ünnepi műszakon a fiatal dolgozók bebizonyították, hogy elhatározzák a lehető legjobb terméseredményekkel megemlékezni a Világifjúsági Hét-ről. A versenyt a 2. osztály IMSZ-brigádja nyerte meg, melyet Szarvas Péter és Ardean Gheorghe vezet. Napi tervelőirányzatukat 120 százalékkal teljesítették. A brigádból különösen Borsos Ilona, Balaj Gheorghe és Burian Avacum IMSZ tagok tűntek ki, akik odaadón, szorgalmasan dolgoztak és jöminőségű munkát végeztek.

Az 1. üzemszabály „Március 8” brigádja nem nyerte ugyan meg a versenyt, de itt is kimagasló eredmények születtek az ünnepi műszak során.

A Kovaljov komplex munkamódszer kiterjesztésével

A TEBA gyárban

Ez év január elején a TEBA és a „December 30” textilgyárak fonóáiban fokozottabban mértékben kezdtek hozzá a Kovaljov komplex munkamódszer kiterjesztéséhez. A TEBA gyárban Tent Silvia IMSZ-tag, a gyűrűfonógépen dolgozók közül egyre több munkásnővel ismerteti meg a Kovaljov komplex munkamódszer fogásait. A C) váltásban Tent Silvia Deheleanu Mariával és Gornic Lucretiával is foglalkozott. Az eredmény: Deheleanu Maria három oldalon (gyűrűfonógép) 1,4 százalékos túrteljesítést és 100 százalékos minőséget ért el. Gornic Lucretia 0,5 százalékos túlteljesítést mellett szintén 100 százalékos minőséget ért el.

A Kovaljov munkamódszer alkalmazásával eredményesebb munkát végez Tifrea Elena is. Ebben a hónapban 7,8 százalékos túrteljesítéssel és 100 százalékos minőségi munkájával a legjobban teljesítők közé került. Dicsőégi lán nemrég alkalmazza az órágrafikonos módszert. A TEBA gyár fonóáiban tevékenykedő hat oktató közül az egyik legszorgalmasabb Mincat Cornelia.

A „December 30” gyárban

A „December 30” gyárban, ahogyan mindenki ismeri a RET, vagyis a legelőrehaladottabb technika elcsajjítása szabályainak összessége — mind szélesebb körben válik ismertté a munkások soraiiban. A Kovaljov szovjet munkamódszer, amely a legegyszerűbb és legegyszerűbb munkamódszerek összessége — szorosan összefügg a RET-tel.

Januárban a fonóáiban 54 mérnök, technikus, mester és segédmester sajátította el az új munkamódszer technikáját. Februárban és március első tíz napjában a fonóá előkészítő osztályán 114 a gyűrűfonógépeknél pedig 168 munkás kezdett dolgozni az új módszer szerint. A szövődé munkái közül 260 munkás tette magáévá a RET szabályait, ebből 132-en az előkészítő osztály dolgozói. A „December 30” gyár munkásai közül 428-an követik a RET és Kovaljov mérnök útmutatásait. Ennek alapján érezhetően javul a minőség. A szövődében a sablon utáni gépbeállítás következtében szö-

Szántanak, vetnek a kollektivisták

A kisiratosi kollektív gazdaság nagykiterjedésű földjein a kürtösi GTA, Dömösi József vezette 1. számú brigádjának traktorosai dolgoznak szorgalmasan. Képünkön Szabadi István traktorost láthatjuk szántás közben.

Amíg a traktorosok szántanak, a kisiratosi kollektivisták szorgalmasan vetnek. Két napja végzik már a 80 hektár árpa vetését. Négy géppel a jól elborított földbe vetik a tisztított és csávázott vetőmagot. Képünkön a kisiratosi kollektivisták láthatók árpavetés közben.

Aradi és temesvári vállalatok tapasztalatcsereje

Néhány nappal ezelőtt tapasztalatcsere zajlott le városunk két nagy fémipari vállalatában: a „I. Ranghe” és a „G. Dimitrov” gyárban. A tapasztalatcsere résztvevői: a két aradi gyár és néhány temesvári vállalat ellenjáró dolgozója, ujtók, technikusok, mérnökök.

A temesváriak elsőnek a „I. Ranghe” gyárat keresték fel. A gyár vörös termében ismertettek több igen értékes utjást és néhány szovjet módszer bevezetésének elméleti részét. Kafflikiewicz Sándor, az aradi szerzőgépgyár mérnöke néhány szovjet módszer bevezetését ismertette és azt, hogy ezeket a módszereket a gyár dolgozói közül hányan alkalmazták. A „I. Ranghe” gyáriak közül Lascu Ilie — a gyár többszörös ujtója — utjásairól beszélt és ismertette azok lényegét. A temesváriak érdeklődéssel figyelték magyarázatát, amikor az esztorgapad befogó fejére szerelhető készülékről beszélt, amely a munkadarabok menetközben való befogására szolgál. Érdeklődéssel fogadták ismertetését, amikor a vidia-lapkával ellátott le-szúró kés előnyeiről beszélt.

Kovács István, az Elektromotorgyár többszörös ujtója is elhozta magával egyik legértékesebb utjást: a hat késsel ellátott öntvény-megmunkáló automatát. Percek alatt felszerelte az egyik „I. Ranghe” esztorgapad késétartójára. A tapasztalatcsere öntöttvas golyóscsapágy-védőfedél megmunkálását végezte, a résztvevők nagy figyelemmel kísérték bemutatását. Munkahelyén, az Elektromotor gyárban a villanymotorok „pajzsának” megmunkálását végzi ezzel az automattal, amelynek segítségével hatszoros kés-cserét küszöböl ki. Az utjás bevezetésekor 1000 százalékos normatulteljesítést ért el.

A tapasztalatcsere temesvári résztvevői ezután a „G. Dimitrov” gyárat is meglátogatták. Tetszésüket különösen a furógépekre szerelhető befogófej nyerte meg. A befogófej segítségével menetközben cserélhetők a furók. Bemutatták a pneumatikus rugóeszközöket is, amelynek segítségével megkönnyítették az ütköző rugók szerelését.

Teljesítették negyedét

Minden vállalatban nagy igyekezettel folyik a munka az első negyedévi terv teljesítéséért. A Chimica kisipari termelőszövetkezet munkaközössége március 16-án befejezte első negyedévi tervét.

Ehhez a dolgozók lelkes munkája és néhány műszaki-szervezési intézkedés bevezetése járult hozzá. A szövetkezet már rendelkezett egy szarító helyiséggel. Ezt a helyiséget azelőtt kályhával fűtötték, most fűtőtestekkel szerelték fel. Egy fűtőtest kazánt is átalakítottak nyersolaj fűtésre.

A baromfitenyésztők tartományi értekezlete

Zsufolásig telt meg a rajoni néptanács épületének zsálódószes nagyterme vasárnap. Temesvár-tartomány valamennyi rajonjából a baromfitenyésztők, kollektivisták, társult és egyéniileg gazdálkodó dolgozó parasztlaszonnyok, továbbá párt- és állami szervek, állattenyésztési mérnökök és technikusok értekezletre gyűltek össze.

A baromfitenyésztők tartományi értekezlete végig élénk mederben folyt le. Látszott a résztvevőkön, hogy valamennyien átérezték feladatuk, a baromfitenyésztés széleskörű elterjesztésének és fellendítésének nagy fontosságát.

Az értekezlet a baromfitenyésztés tartományi helyzetének ismertetése, továbbá jövedelmezőségének ismertetése vezette be. Simionescu Dumitru, a tartományi mezőgazdasági igazgatóság állattenyésztési mérnöke arról beszélt, hogy milyen segítséget nyújtanak az állattenyésztőknek. Például: mindenki olcsó áron vásárolhat napos csibét a tojáskeltető központtól, ingyenes állatorvosi kezelésben részesítik a baromfiakat. Majd a baromfitenyésztés kiváló módszeréről tartott népszerű előadást, elmondta milyen takarmányozási és tartási viszonyok mellett lehet a legnagyobb hús- és tojáshozamot elérni.

Simionescu mérnök előadása után Siclován Cornel, a sági Szikra kollektív gazdaság állattenyésztő brigádosa, a gazdaság baromfi tenyésztéséről, Varga Erzsébet, a nagygyaki Győzelem kollektív gazdaság tagja a luktömésben elért sikereiről és a főtés módjáról, míg Lugos-rajon Bacova községéből Popescu Aurora gazdaságszónyíjait tyuktenyész-téséről tartott beszámolót.

Az előadást és a beszámolókat kérdések és hozzászólások követték. A résztvevők nagy többsége elmondta a baromfitenyésztésben szerzett tapasztalatait. Valamennyien beszélték az általuk alkalmazott módszerekről és elért eredményekről.

Gherman Ioan, a zabrani Uj ut kollektív gazdaság brigádvezetője például elmondta, hogy a

kollektivisták baromfitenyésztő munkájában hogyan alkalmazták a zootechnikai szabályokat. Ismertette azt is, hogy milyen eredményeket értek el a kollektivisták a tenyésztőbaromfi kiválasztása és a fajta nemesítése terén. Rámutatott arra is, hogy a gazdaságunk 1952-ben például 11.804 lejt jövedelmet hozott a baromfitenyésztésből. Ez a jövedelem évről-évre növekedett. A múlt évben például már 380 darab Leghorn, 300 Rhode-Island, 92 Pimutht fajtájú tyukja, 225 Pekinigi kacsa volt a gazdaságunk. Ezzel a baromfiállománnyal a gazdaság 17.567 lejt jövedelmet ért el.

Minden hozzászólásból a résztvevők tanulhattak. A kollektivisták közül sokan, mint például a lugosi „November 7” kollektív gazdaságból Ungureanu Victoria, az orolai kollektív gazdaságból Vistochi Valentina, a vranai Dózsa György kollektív gazdaságból Berca Cornelia, s mások vállalták, hogy ezután gazdaságukban mindent megtesznek a baromfitenyésztés fellendítéséért.

Karánsebesről Popescu Miorica tyuktenyésztőnő vállalta, hogy a városban egy baromfitenyésztőtársulást szervez, s ugyanakkor minél több baromfi tenyésztésére versenyre hívta Temesvár-tartomány valamennyi egyéniileg gazdálkodó dolgozó nőjét.

Az értekezlet munkálatainak befejezése előtt a résztvevők versenyfelhívást intéztek Temesvár-tartomány összes baromfitenyésztőjéhez, brigádvezetőkhöz, mezőgazdasági pontok állattenyésztési technikusaihoz, kollektív gazdaságok elnökeihez és az összes baromfitenyésztő egyéniileg gazdálkodó dolgozó parasztlaszonnyokhoz. Felszólították mindenkit, hogy ezévből minden eszközzel járuljanak hozzá a baromfitenyésztés fellendítéséhez, s 1955-höz viszonyítva, az év végére, 1.515.000 baromfival többet neveljenek fel. Alapos gondozással és egyszerű takarmányozással minden tyuknál 110—120 darab évi tojáshozamot érjenek el.

Bringmann László, a „December 21” kisipari termelőszövetkezet ellenjáró dolgozója, tagja a szemüvegkeret osztály IMSZ brigádjának. Munkáját lelkiismeretesen végzi. Legutóbb 146 százalékos normatulteljesítést ért el.

A forgóeszközök megtérülésének gyorsításával a jövedelmezőség növeléséért

Minél gyorsabb a forgóeszközök forgási sebessége, annál nagyobb mennyiségű gyártmányt lehet előállítani a vállalat rendelkezésére álló eszközökkel. Ezért minden vállalat érdeke a forgóeszközök megtérülésének meggyorsítása.

Vizsgáljuk meg ezt a kérdést egy könnyű- és egy nehézipari vállalatban.

A „G. Dimitrov” vagongyárban

Mik a vállalat forgóeszközei? A vállalat forgó- és forgalmi alapjai együttesen. Tehát a nyersanyagok, segédanyagok, fűtőanyagok, félkész gyártmányok (forgóalap) és az értékesítésre kész termékek, valamint a termelési folyamat lebonyolításához szükséges pénzeszközök (forgalmi alap) összessége.

A forgóeszközök saját és kölcsönvett forgóeszközökre oszlanak. A saját forgóeszközöket az állam bocsátja a vállalat rendelkezésére, a vállalat ideiglenes forgóeszközök szükségletét pedig az Állami Bank nyújtotta hitelekkel, tehát kölcsön eszközökkel fedezi s ezért az Állami Bank kamatot számít.

A forgóeszköz-kiutalás ilyen rendszere a vállalatokat a forgóeszközök leggyorsabb és legegyszerűbb felhasználására, megtérülésük (forgási sebességük) gyorsítására ösztönzi.

A forgóeszközök megtérülésének gyorsasága a vállalat gazdasági tevékenységének legfontosabb minőségi mutatója. A megtérülés gyorsítása nagyjelentőségű a gazdaságosság szempontjából.

A forgóeszközök megtérülésének ideje két tényezőtől függ:

— a termelési ciklus tartalmától,

— attól, hogy mennyi ideig marad-

nak ezek az eszközök a forgalom körében, például értékesíthető készletek formájában.

A G. Dimitrov vagongyárban januárban a forgóeszközök tervszerűsített forgási sebessége 36 nap, a tényleges megtérülés pedig 31 nap az össztérítéshez (globális) viszonyítva. Az ártérítéshez mérten ugyan- csak januárban a tervszerűsített 32 nap helyett 30 napot igényel a forgóeszközök megtérülése. Tehát a meggyorsítás eredménye 5, illetve 2 nap megakadályozás. Ez természetesen összefügg a januári tervteljesítéssel, amelyet 17,4 százalékkal teljesítettek.

Hogyan érték ezt el? A munka termelékenységének növelésén keresztül, amihez hozzájárult a felszerelések és az alapos tanulóanyagok, a technológiai folyamatok alkalmazása és a munkások szakmai színvonalának szüntelen emelése.

1956-ban terv szerinti a forgóeszközöknek negyedévenként 7 nappal gyorsabban kell megtérülniük, mint 1955 negyedéveiben.

Ezzel párhuzamosan csökkenni fog a termelési ciklus is. Természetesen az ehhez szükséges módszerek felülvizsgálása huzamos és alapos tanulmányozást igényel. Ugyanis a forgóeszközök egyszerű felhasználásának a legbonyolultabb, de egyben legtha-

soabb eszköze a termelési ciklus lerövidítése. Eppen ezért, a kérdés megoldása a pártszervezet, a vállalat vezetősége és minden dolgozó hozzájárulását követeli meg, hogy közös megállapítás alapján készítsék el a termelési folyamat lerövidítésére vonatkozó konkrét tervet.

A forgóeszközök forgási sebességének 1956-ra tervszerűsített gyorsítását a G. Dimitrov vagongyárban akkor érték el, ha az anyagbeszerzési osztály gondoskodott arról, hogy a szükséges anyagok pontos időben, mennyiségben és minőségben kerüljenek rendelkezésre.

Ez az egyetlen megoldásra váró követelmény a forgóeszközök megtérülésének gyorsításában, mert ami még ehhez hozzájárul, az mind megfelelően történik a vagongyárban. Így például vevők (olyan vállalatok, amelyeknek szállít) vannak, tehát a kész terméket idejében elszállítják, a normán felüli anyagköltségek jelentéktelenek. A hátralékos követelések megszűntek, mindebből tehát kitűnik, hogy a pénzügyi helyzet a múlt évhez mérten javult. Ez pedig a vállalat jövedelmezőségének növeléséhez járul hozzá, a forgási sebesség meggyorsulásán keresztül pedig a népgazdaság számára sok forgóeszköz szabadul fel.

A TEBA gyárban

Nézzük meg, hogyan alakult az utóbbi időben a forgási sebesség mutatója a TEBA gyárban. Ha az eddigi tapasztalatokat látni akarjuk, lapozunk az 1954. év már régen lerakott irataiban. Az elmúlt évet alapul venni nem lehet, tekintve, hogy a gyárban olyan méretű átalakítások és építési munkálatok voltak, amelyek nem befolyásolták kedvezően a forgási sebesség alakulását. 1954-ben a forgási sebesség az azt megelőző évhez viszonyítva lassult, ezt azonban nem lehet hibáztatni elköltségvetés, tekintve, hogy időközben a gyár új részleggel bővült, ezzel egyúttal természetesen megnövekedett a gyártási ciklus.

Ettől függetlenül, a forgóeszközök egy fordulatára tervbe volt 53 nappal megszabott — ciklust sikerült tíz nappal lerövidíteni. Ez jelenlegi eredmény volt, hiszen a forgóeszközökben lévő pénzeszközök tíz nappal hamarabb tértek meg. Ez első sorban hozzájárult a vállalat jövedelmezőségének növeléséhez, másodsorban jelentős értékű forgóeszközt szabadított fel a népgazdaság részére.

A vállalat forgóeszközeinek ez évben tervbe volt forgási sebességét az elmúlt esztendő tapasztalatai alapján, 43 napra szabták meg. S ha elérjük, az év átlagos forgási együtthatója 8 lesz, ami viszonyítva a textilgyárak számára megszabott

7,50—7,80 együtthatóhoz, egész szép eredménynek tekinthető.

A legelső tényező, ami a forgási sebességet befolyásolhatja, a termelési ciklus. Amennyiben sikerül többlettermelést elérni a lerövidíteni a gyártási folyamat egy, vagy több szakaszát, akkor sikerül meggyorsítani a forgási sebességet, illetve lerövidíteni a megtérülés időszakát. Különös figyelmet kell fordítani az olyan gyárakban a termelés megszerzésére, ahol több, egymástól független üzemszál dolgozik. Jellemző képet adnak erről a TEBA gyárban az elmúlt két hónap tervadatai. Januárban mind a pamut, mind pedig a vágányonáda teljesítette tervét s ugyancsak teljesítette a befejező osztály is. A szövőde azonban, amelyről a befejező osztály léte függ, mindössze 97 százalékkal teljesítette tervét. A következő hónapban már a befejező osztály maradt a tervvel, míg a másik három üzemszál teljesítette. Láthatjuk tehát, mindezt hónapban akadályozta egy részleg azt, hogy a fonódnál elkezdődött termelési ciklus mennyiségileg befejeződjék. A forgási sebesség meggyorsítására egyik legfontosabb tényező tehát a terv teljesítésével, a termelési folyamán megakadályozott idő.

A forgóeszközök megtérülésének idejét azonban nemcsak az határozza meg, hogy a gyártmány hamarabb készül-e, vagy sem. Az, ami végos-

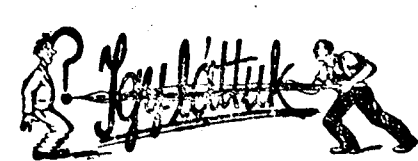
zorban és döntően befolyásolja a forgási sebesség alakulását, a készáru kezelési ideje és legfőképpen a szállítási terv teljesítése. Mígpedig a TEBA gyár ebből a szempontból nem dicsekedhet kiváló eredményekkel, hiszen az elmúlt havi szállítási tervét mindössze 82 százalékkal teljesítette.

Természetesen a szállítási és ártérítési ártérítési időnek igen sok körülményt kell figyelembe venni. Rendkívül fontos a megfelelő raktárhelyiség, ahol az ártérítést kell kezelni s ami a TEBA gyárban nem a legideálisabb. De ami sokkal jobban befolyásolja a szállítási terv teljesítést, az a nem kielégítő szállítási lehetőség, az „Autotranszport” szállítási módját, ahelyett, hogy segítené a reálutal üzemet a szállítási, gyakran inkább akadályozza.

Magától értetődik, hogy a szállítási tervet csak abban az esetben lehet teljesíteni, ha az üzem a szerződésben megállapított határidőre szállítja el az ártérítést természetesen olyan minőségben, hogy az ártérítést ne emelhesse ki a fogyasztó ellené.

A gyár munkaközösségének tehát, — ha törekvéseinek célját a vállalat jövedelmezőségének fokozása képezi — figyelnie középpontjába kell állítania a forgóeszközök forgási sebességének meggyorsítását s harcolnia kell annak megvalósításáért.

Lukács Piroška,
Toldi Mihály

Jön a miniszter!

A Kulturpalotában átépítést végzett a TRCLA. Az építkezésből vizs- szamaradt cementet az ösközösségi muzeum bejáratánál tárolták, azzal, hogy majd elszállítják. Teltek-multak a hetek, a hónapok, a cement azonban maradt. A zsákok kiszakadtak, tartalmuk szétfolyt a földön, olyannyira, hogy az utóbbi időben az ösközösségi muzeum látogatói deszká- pallókra közlekedtek. A muzeum em- berei sürgötték a cement elszállítását, hivalkoztak mindenre, a takarékos- ságra, az anyagpazarlás megszüntet- tésére és közben mondtak olyanokat is, hogy... de ezt nem írjuk le...

Anyagpazarlás megszüntetése ide, takarékoskodás oda, a cement maradt a helyén addig, amíg a muzeum egyik dolgozójának mentőölete tá- madt. Felkereste az építkezési válla- lat aradi kirendeltségét és keményen, ellentmondást nem tűrő hangon köz- lölte:

— Elvtársak, miniszteri látogatást várunk. Jön a miniszter, most már illene elszállítani a cementet.

— Jön a miniszter! E büvös mon- dat egyszerűen megoldja a büro- krácia berendezésként gépezetét. Bi- zony elszállították a cementet hu- szonnégy óra alatt, amire hónapokig nem voltak képesek.

Most ismét szép és tiszta az ös- közösségi muzeum bejárata, de ha a Kulturpalota udvarára nézünk, még látunk építkezési anyago- kat tarka összevisszaságban. Ott egy mezei ládát, emott két ártérítést, ré- gen fel kellett volna szerelniük az ab- lakokat.

Vajon kinek a látogatását kellene bejelenteni, hogy a szemétdomb is el- tűnjék a Kulturpalota udvaráról?

(m. s.)

Testnevelés és sport

Megkezdődnek a küzdelmek az országos rugby-bajnokság „B”-csoportjában

Az országos rugby-bajnokság „B”- csoportjában április 1-én kezdődnek a küzdelmek és a második szériában az aradi Stința csapata szerepel, amely az elmúlt évben jó eredményeket ért el. A csapatot ez évben meg is erősítették és Demian Gheorghe bu- karesti edző személyében új kezükbe került a csapat irányítása. Az előke- születek már hetek óta erősen foly- tak és az elmúlt héten Temesváron megtartott edzőmérkőzésekkel fej- ződtek be. A csapat játékoskeré- e következő:

Butaru Constantin, Grozea Ioan, Picioane Gheorghe, Roibu Viorel, Bodo Cornel, Bacia Constantin, Ber-

tiq Gheorghe, Müller Ferenc, Barbu Stefan, Muresan Gheorghe, Medisan Viorel, Maier Francisc, Dobrota Gheorghe, Szántó Kornél (Galan I.).

A bajnokság első fordulója keret- ben, amikor az aradiaknak Dicső- szentmárton válogatottja lesz az el- lenfele, a következő mérkőzéseket tartják:

Voința Kolozsvár—Metalul Buka- rest, Minerul Lupény—Locomotiva Temesvár, Stința Arad—Dicsőszent- márton válogatott, Progresul 19. Bu- karest—Locomotiva Kolozsvár, Pro- gresul IAT Nagyszeben—Stința Te- mesvár.

A közvélemény téves tájékoztatása

A Fl. Rosie UTA sportkö- zösség vezetősége az alábbi közleményt juttatta el lapunk- hoz azzal a kérrrel, hogy le- jelentessük meg a lap sportro- vatában.

„Az Informația Bucurestului 1956. március 26., 824. számában Egyetlen meglepetés sem volt a lab- darugó bajnokság „A”-csoportjának II. fordulójában című cikkben lab- darugó csapatunk szereplésére vo- naikozólag a következőket állapítjuk meg:

A Sportul Popular 1956. március 26-i, 2788. számában megjelent cikktől eltérően, amely pontosan tükrözi mind a játék lefolyását, mind tárgyi- lagosan a felmerült hibákat és amely irányított labdarugó szakosztá- lyunk számára, az Informația Bucu- restului című lapban megjelent cik- ket olyannak tekintjük, amely nem a tényleges helyzetnek megfelelő.

Le kell szögeznünk, hogy labda- rugó csapatunk körében egészséges légkör és figyelemzettség uralkodik, sokkal inkább, mint bármikor a múltban. Ami a csapat edzését, ös- szeállítását, stb. illeti, mindez kizá- rólag az edzők feladata, akiknek munkájában nem avatkozhat be, ug- y, mint az az 1950—1955. években történt. A sportközösség és a labdarugó szakosztály vezetősége, valamint az edzők elhatározták, hogy a labdaru- gó központi bizottság utmutatásai alapján haladnak a kiűzött célok fe- lé.

Nem létezett és nem is létezhet véleménykülönbség az edzők és Pe- covszky József labdarugó játékos között, mint ahogyan a cikkben hely- telenül vázolták, mert — mint emlí- tettük — az edzők kizárólagos fel- adata a csapat körüli technikai kér- dések megoldása.

Való tény, hogy az előkészületi szakasz elején Pecovszky József labdarugó részéről mutatkoztak bi- zonyos figyelemhiányok, de ezek a két edző beiktatása után gyöker- sen megszűntek.

A csapat szereplésével kapcsolat- ban a következőket állapítjuk meg: A csapat fizikai és morális előkés- zítése kielégítő. A hibák, amelyek egyébként az összes csapatoknál elő- fordulnak — technikai és taktikai természetűek. Ezek a fogyatékos- ságok nagymértékben annak a kedvez- zően időjárásnak tulajdoníthatók, amely március 1. utánig tartott, va- lamint a vastag hóréteggel, később pedig a sárral borított pályáknak, amelyek meggátolták a játékosok és a csapatok minden szempontból tör- tént előkészítését. Ezenfelül a csap- at csatársorában jelenleg 3 új já- tékos szerepel, akik még nem ka- pocoldták be a csapat játékába.

Ugy hisszük, hogy a Testnevelési és Sportbizottság megfigyelőjét, aki ennek a cikknek megkeresésébe- ben közreműködött, olyan rosszindu- latú elemek befolyásolták, akik csap- atunkban szétválasztás akarnak kel- teni.

Reméljük, hogy a jövőben a lapok sportrovatai a valóságnak megfele- lően hozzák majd felszínre a hibák okait, amiből úgy a játékosok, ed- zők, vezetők és a sportközösség is értékes tanulságokat vonhatnak le és ez minden bizonnyal népszerűsá- ságunkban a labdarugás színvonalának emelkedéséhez fog vezetni.

Arad, 1956. március 28.

Henjui Ioan (sk) sportközösségi elnök, Gresner Jenő (sk), a labda- rugó szakosztály elnöke, Reinhardt János (sk), Dumitrescu Nicolae (sk) edzők.

Rádióműsor

Péntek, március 30.

BUKAREST I. 7.30: Adás falvak részére. 7.44: Román könnyűzene. 8.10: Hangverseny. 8.30: Központi sajtószemle. 9: „Magyar zene”. 9.30: „Barátunk, a könyv”. 10: Ke- ringök. 10.39: Hangverseny. 12.15: Dalok. 12.35: Népi zene. 12.55: Hi- rek. 13: Operettárak és kettősök. 13.30: Szimfonikus zene. 14.15: Da- lok. 14.45: Felician Farcasu énekel. 15.05: Estrád-muzika. 15.30: Hi- rek. 16: Rádiózenekar. 16.15: Isme- rjük meg hazánkat. 17: Könyvzene. 17.30: Rádióújság. 17.48: Emil Ghi- lele zongoraművész hangversenye. 18: „900 millió”. 18.30: Román népi zene. 18.55: Hírek. 19: Könyvzene. 19.30: Rádióújság. 20: Román népi táncok. 23: Hírek, sport hírek. 23.15: Eji hangverseny.

BUKAREST II. 13.05: Szovjet kó- rushangverseny. 13.30: Székely népi zene. 14: Könyvzene. 14.30: Míról Ir a „Sclntea”. 14: Hangverseny. 15: Hírek. 15.05: Kívánsághangver- seny. 15.30: Könyvzene. 16: Rádió- újság. 16.15: Román népzene. 16.30: Kamarazene. 17.30: Kultursportok emlékeiről a músortól. 18: A fővá- ros hangversenyeletéből. 18.40: Könyvzene. 19: Falvak újsága. 20.59: Román népi táncok. 21.15: A szovjet rádió adása. 22: Hírek, sport hírek. 22.25: Dalok. 22.50: Román

népi zene. 23.10: Szimfonikus hang- verseny.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9.10: Népek dalai. 10: Irók a mikrofon előtt. 10.10: Részletek Gounod Faust című operájából. 11: Hírek. 11.10: Zenes mesejáték. 11.40: Effer Vera zongorázik. 12.10: Lányok, asszo- nyok... 12.25: Vidám zene. 13: Hi- rek. 13.10: Zenekar. 14: Falusi hí- radó. 14.15: Táncczene. 15.15: Uttörő- híradó. 15.35: Régi operaképek. 16: Hírek. 16.10: Arvizi képek. 16.30: Könyv muzika. 17: A tokbajut emberke. 17.40: Cigánydalok. 18: Hírek. 18.10: Jó munkáért — szép muzsikát. 19.15: Szív küldi. 19.55: Kommentár. 20: Külpolitikai kér- désekre válaszolunk. 20.10: Legjobb lemezeink. 20.52: Jókészeket, gyer- keket! 21: Esti híradó. 21.20: Bartók összes kórusművei. 21.45: Sporthí- radó. 22.05: A tavasz köszöntése. Ze- nes műsor. 23: Hírek. 23.15: Tíz perc külpolitikát. 23.25: Nagy szim- fonikus. 24.20: Népi zenekar.

BUDAPEST (PETOFI). 15: Köny- vzene. 16: Zenekari hangverseny. 17.10: Operettgyögyegek. 18: Né- zzen. 18.30: Az építő kommunizmus nagy országában. 19: Kamarazene. 19.50: Kórushangverseny. 20.25: Vá- lasszunk hallgatónknak. 20.40: Macbeth. Shakespeare drámája. 22.45: Filmzene. 23: Táncczene.

Közlemények

A tartományi muzeum megtekint- hely vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10—1 óráig és délután 4—7 óráig.

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, március 31-én, este 8 órakor tartja szimfonikus hangversenyt a Kultur- palotában. Műsorom: Matei Socor: Cintarea României (szimfonikus köl- temény, Aradon először); Schu- manu: 4-moll hangverseny gondor- kára és zenekarra (Aradon először); F. Mendelssohn—Bartholdy: III., (4-moll) skót szimfonia. Vezényel: Brinzeu Nicolae. A gordonkaszólist Vladimir Orlov, államdijs művész játssza.

A Nagyvárad Állami Filharmonia Dankó Pista népi zenekara és az Aradi Állami Filharmonia népi zene- kara vasárnap, április elején este 8 órakor a Kulturpalotában hangver- senyt tart román és magyar népdal- okból. Szólist énekel Papp Magda, a Nagyvárad Állami Színház tagja és Mircea Emandi.

1956 április 1-től kezdődőleg az államosított házak lakásának bér- lő talant kapnak, amellyel kötelesek minden hónapban a törvényes időn belül jelentkezni a Petőfi utca 2. ál- l. a Házberleltetés ellenében megkap- ják a hivatalos nyugtát.

Aradi történezszer feladatai

A tömeges nevelése szempontjából nagy fontossága van a helytörténet- kutatásnak. Bármilyen város, vagy vidék lakosságát büszkévé teszi a tudat, hogy ezekhez hazájának mult- ja olyan fontos eseményekkel dicsé- kedhetik, mely a szabadsáért vívott harc során országos viszonylatban is jelentős tényezővé vált. Ezért olyan nagy jelentőségű a forradalmi mult hagyományainak ápolása nemcsak a tudományos jellegű helytörténetku- tatásban, hanem a széles tömegek hazafias nevelésében is. Akár az is- kola padjai között, akár népszerűsítő előadások keretében, akár fejlődő tür- néttudományunk tárházában kell ezeket az adatokat felhasználniuk, azok egyaránt mellőzhetetlen kin- csek.

Arad lényeg és feledhetetlen törté- nelmi multtal rendelkezik. A közép- kori jobbágyságektől kezdve ese- meny napjainkig, számos olyan ese- meny gazdagítja városunk történelmét, mellyel méltán dicsekedhetünk, s melyet nemcsak szűkebb otthonunkban hasznosíthatunk, hanem bátran lep- hetünk vele az egész ország elé. E- gendő 1848 dicső esemény napjaira em- lékeznünk, az Aradról kiinduló nagy parasztmozgalmakra gondolunk, vagy az együttlő nemzetiségű kö- zös harcainak annyi más fejezetére.

De sok olyan értékes és fontos ese- meny szunnyad még a levéltárakban, melyeknek felkutatása kétségtelenül nagymértékben gazdagítaná adatis- mereinket városunk történelmi multjára vonatkozóan. Különösen a forradalmi munkásmozgalom felkuta- tása igen értékes adatokat.

Ezeket állapította meg többek kö- zött a március 25-én lezajlott kör- ezület, melyen résztvettek városunk történelmikutatói, a tanügy, a mu- zeum, a levéltár, párt- és öregszer- vezetek küldöttei. Helytörténetkutató- súnk e lelkes pártfogói bizonyították, hogy szívükön viselik nemcsak városunk forradalmi hagyományai-

nak ápolását, hanem fejlődő marxista- történetkutatásunk gazdagítását is.

Az értekezlet a helyi Történelmi és Filológiai Társaság rendezte s azon széleskörű vitában elemezték az utóbbi években elért eredményeit. A beszámolóit Dumitrescu Stefan elvtárs, a Történelmi Társaság felelőse tartotta. Rámutatott arra, hogy az utolsó két év folyamán, vagyis amióta városunkban megalakult a Történelmi Társaság, helyi kutatóink jelentős eredményeket értek el.

Ezeket az eredményeket két csop- ortban összegzezhettük. Először je- lentős népszerűsítő munkát fejtettek ki a társaság tagjai tudományos ér- tekezések, sajtócikkek, népszerűsítő előadások keretében. Több elvtárs, mint például Rusu Alexandru, Gá- vancu Eduard, Gluck Jenő, Dörner Egon, Zala Béla, Niciu Ioan, nem egy értékes előadással gazdagította a Tudomány és Kultúra Terjesztő Társaság műsorát. A népi egyetem előadásainak keretében szintén szá- mos értékes előadás foglalkozott vá- rosunk forradalmi multjával.

A beszámoló kiemelte helyi kutató- ink tudományos jellegű alkotómun- káját is. Vajon nem tekinthető-e ko- moly tudományos eredménynek az 1848-as forradalmi muzeum újjászerve- zése, a régészeti tár megnyitása, az állami levéltár megszervezése, mely megszámlálhatatlan történelmi dokumentumot mentett meg az el- kallódástól és az enyészéstől? Nem tekinthetjük-e tudományos eredmé- nynek például a történelmi emlékmű- szervezett felkutatását és számbave- telét? Mindezek mellett több kutató tudományos jellegű tanulmányok írásával is foglalkozik. Így például sajtó alatt áll egy tanulmány a Dózsa felkelés aradi eseményeiről, egy régészeti tanulmány a szentan- nai dák sírokról, földolgozás alatt áll

az 1848-as parasztmozgalmak levéltá- ri anyaga, stb.

Mindezek az eredmények azonban távolról sem elégték ki azokat a sok- oldalú követelményeket, amelyeket a II. pártkongresszus alapján társada- lomtudományilag foglalkozó kutató-inknak elvárunk. A hiányok még nagyok, a lehetőségek pedig tágak.

Erről beszélt az értekezlet keretében Rusu Alexandru elvtárs, az aradi állami levéltár igazgatója. Rusu elvtárs a kutatók előtt álló feladato- kat két csoportra osztotta. Az első feladat — s talán ez a legfontosabb — kallódó emlékeink felkutatása és megmentése. Sok helyen találhatók még értékes oklevelek, iratok, mu- zeumi anyagok, melyekről jóformán tudomásunk sincs. Számos magán- levél, vagy hivatalos írás a jövő törté- néssel számára fontos értékeket őrizhet. Vajon mai gazdasági és társadalomtörténeti kutatásaink nem sokszor hajdan értéktelennek tartott okiratokra támaszkodnak? Az okleve- lek megmentése hazafias kötelesség.

Nem mehetünk el a II. pártkon- gresszus által megjelölt másik fel- adatunk előtt sem — hangsúlyozta a továbbhaladás Rusu elvtárs. Ez pedig legelőször történelmi problémáink tisztázása. Munkásmozgalomunk hősi szakaszainak felkutatása, megismerése a legelőször feladatok közé tar- tozik. Mígpedig városunk igen gazdag multtal rendelkezik a munkásmozgalom terén. Számítanak sztrájk, forradalmi harcok kiállás jel- zéi e harcok szakaszait. Feldolgozás- ra várnak még a parasztmozgalmak is. Ezeket a nagy feladatokkal azon- ban helyi kutatóink egymagukban nem tudnak megbirkózni. E feladato- kat csak kollektív munkával oldhat- ják meg. Kutatóink eddig inkább az elsők, az egyéni alkotás útját követik. A helyi pártszervezetek irá-

K. G.

A szovjet népek művészete

Ukrajna ének- és táncművészete

Régi keletiek és igen híresek az ukrain dalok. Az ukrán nép művészete elismerést és bámulatot váltott ki az egész világon. Csak a szovjet hatalom éveiben indult azonban teljes virágzásnak, amikor új, mely hatalmas gazdagodott.

Ukrajna valamennyi városában és falvaiban kulturális és klubok épültek. Ezekben működő csoportok tartanak előadásokat. Több, mint 1,200.000 munkás, kolhozparaszti és tisztviselő vesz részt a működő csoportokban. Hetvenháromezer színjátszó csoport, különböző énekkarok, zenekarok, táncoscsoporthok, képzőművészeti csoportok és más együttesek működnek. A működőképes múlt évben megrendezett versenyen hatvan ezer műkedvelő vett részt. A legjobb négyezer pedig Kijevben találkozott a döntőben. Ukrajna fővárosának színházaiban és klubjaiban mutatják

be tánc- és énekművészetüket, színjátszásukat a különböző együttesek. Az együttesek tagjai között olvasztárak, gépszerezők, bányászok, traktoristák, földművesek, diákok, egyetemisták — különböző foglalkozású és életkorú dolgozók szerepeltek, akiknek művészete számos esetben a hivatalos művészek színvonalát is elérte. Akik a „Dakcsiszarj-i szökök” című balettel végignézték, nem sejtették, hogy Mária szerepében Oszipenko rajoni városka egyik diáklánya, Girej szerepében pedig egy vasúti alkalmazotti szerepel.

Az olvasztárak Csajkovszkij műveivel, a bányászok Glinka románcaival szerepeltek, a kolhozparasztiak pedig Beethoven-műveket adták elő. Ezek az előadások mely nyomokat hagytak a hallgatóság körében, akik megcsodálták az ukrán nép fejlett népművészetét.

A harkovi gépipari üzemei műkedvelő csoportja „A kolhoz lakodalm” című táncot járja.

Baskiria művészetének fejlődése

Baskiria a Volga és Szibéria között terül el Európa és Ázsia határán. A hatalmas, természeti kincsekkel bővelkedő ország évszázadokon keresztül nyomorban tengődött. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt a baskir népek nem volt irodalmi nyelve, felelő oktatási intézménye, kulturális és tudományos élet. Csak a szovjet hatalom éveiben változott meg a helyzet.

A köztársaságban ma három baskir nyelvű és két orosz nyelvű színház működik, operája, bábszínháza, filharmoniaja, különböző ének-, zene- és táncgyűjtése van.

A baskir színjátszó művészet a nagy orosz realista színművészek egyszerű példái alapján fejlődött. Nagy sikerrel játsszák a baskir színházakban M. Gafuli, H. Ibrahimov, S. Muftakov és más nemzeti színmű-
írók darabjait. A baskir klasszikus és mai darabok mellett orosz, tatár, úzbég, kazak, azerbajdzsán és türkmén színdarabok szerepelnek a baskir színpadokon.

A népművészet fejlődésében Baskiria jelentős segítséget ka-

pott a szovjet zeneszerzőktől, színészekől és rendezőktől. 1932-ben a moszkvai Állami Konzervatóriumban megszervezték az operát. Hat év múlva, amikor az első végzettség kikérült, a köztársaság székhelyén, Ufában létrejött az Állami Opera. Itt mutatják be később Ivan Szuszanyint, Evgenij Onyegin, a Pók-dámt, a Hattyúk tavát, valamint Verdi Rigolettoit és Aida-t, Rossini Szévilai borbélyát, Gounod Faust-ját, Glier Vörös Pipacsát, valamint más operákat és baletteket. A Baskir színjátszás és népzene nagyon népszerű lett a lakosság körében. A kormány nagyra értékeli a művészeteket. Számos rendező, dramaturg és színész különböző kitérítéseket kapott, ugyanakkor a képzőművészeti alkotások is nagy fejlődésen mentek keresztül.

A szimfóniák és dalok, operák és színdarabok, képzőművészeti alkotások a baskir nép kultúrájának hatalmas fejlődéséről beszélnek, amely a szovjet hatalom éveiben a formájában nemzeti, tartalmában szocialista jellegű lett.

Szaratovi harmonika

Ki ne ismerné a harmonikáiról híres, vidám Szaratovot? A harmonikák hangjai szinte mindenütt hallható, főn a hegyekben, a hangversenytermekben. A szaratovi harmonikának legendája is van.

„Valamikor régen élt Szaratovban egy Volgár vitéznek nevezett csónakos. Messze földön híres volt erejéről és szépségéről, de leginkább gyönyörű dalai miatt szerették. Akár vidám, akár bus dalokat énekelt, mindenki meghatóttan hallgatta őket.

Volgár egy napon gyönyörű, sudár leánnyal találkozott a Volga partján — olyan kecses volt, mint egy sirály. Az ifjú szíve lángot fogott és beszélni kezdett a leánynak szerelméről. Megvallotta szerelmét, de aztán meg is bánta. A leány kinevette őt s ráadásul még be is panaszkolta az apjának, egy kereskedőnek, akinél Volgár is szolgált. A kereskedő panaszaára a legényt elfogták, elevenen beásták derékig a földbe a folyóparton.

Volgár vitéz elhatározta, hogy dalban fogja elmondani az embereknek bánatát. Az őtől faék, a pástortól egy sipót, a csónakostól egy nádszálat a Volga-partról, a kocsistól néhány kis csengettyűt, egy leánytól pedig vasfűzőt kért. Különös, furcsa hangszert készített belőlük s játszani kezdett rajta. A hangszere a csónakosok szomorú sorsát énekelte el.

Amikor Volgár meghalt, a nép örökölte tőle csodálatos csengettyűs hangszert, amely azóta elterjedt az orosz földön.

De ez csak legenda. Melyik a szaratovi harmonika igazi története?

A XIX. században a Kulikov-tesvérek és Nikolaj Karelín, szaratovi mesterek egy tulaji harmonikához két csengettyűt s néhány kis kalapácsot erősítettek.

Az új „hangszert” azért készítették, mert akkoriban Szaratovban az volt a szokás, hogy a dalokat csengettyűvel felszerelt falkalakkal kísérik.

Azt az utcát, amelyben a Kulikov-tesvérek és Karelín lakott, a „Garmonnaja” (harmonika) utcának nevezték el s idővel egyre több hangszerező mester telepedett ott le. Innen terjedt el egész Oroszországban a zengő, de ugyanakkor lágyhangú harmonika.

A szaratovi embert bátróvá is veti a sors, egy lépést sem tesz harmonikája nélkül. Ilyen ember volt Szmjon Pavlovics Portnov. Portnov az első világháború idején a frontra is magával vitte harmonikáját, később

a polgárháború idején is ezzel szórakoztatta bajtársait. Még Vaszili Ivanovics Csapajev is így szölt nem egyszer Szmjonhoz: „Na, játssz már egy nótát azon a csodálatos harmonikán!” Portnov különböző műkedvelő együttesekben játszott, majd a sztálingrádi front katonái előtt Volga-vidéki dalokat adott elő.

A győzelem után Szmjon Pavlovics a szaratovi munkaerő-tartalékok kulturális együttesének vezetője lett. Több, mint száz ifjút tanított meg a harmonikázás művészetére, őt a legtehetségesebbekkel a moszkvai Kis-színházban is felépített.

A szaratovi harmonikákat hosszú ideig kezdetleges módszerekkel, egyszerű mesterek készítették. 1928-ban aztán termelőszövetkezetet alapítottak, amely még ma is fennáll. Az első években alig ötszáz harmonikát készítettek, 1954-ben már háromszáz. Hatvan szakember — ifjak és öregek — dolgozik ebben a szövetkezetben. A kész harmonikát Nyikolaj Vaszilevics Martemjanov, a szövetkezet legidősebb mestere próbálja ki. Ő a legkiválóbb szakember, már tizenhárom éves kora óta dolgozik a szakmában.

Nyikolaj Vaszilevicsről azt mondják, hogy „egész lelkét beleadja a harmonikába”.

Vajon hová jut, kinek a kezébe kerül a kész csengettyűs harmonika? A végtelen Szovjet Haza minden részéből nap-nap után érkeznek az újabb és újabb rendelések. A szaratovi harmonika egyre keresettebbé lesz, a szövetkezet csaknem 300 levelet kap hetenként.

A baskir opera- és balettszínház színpadán Csajkovszkij Hattyúk tava című balettel táncolják. Odette szerepében Guzel Szulejmanova, a Baskir SzSzK népművésze, a herceg szerepében Faizi Szattarov, a Baskir SzSzK érdemes művésze.

A Bjelorusz Szovjet Szövetségi Köztársaság művészete

A második világháború alatt a hitlerista megszállók a virágzó Bjelorusz színházakat romhalmazzá változtatták és hatalmas anyagi károkat okoztak a népgazdaságnak. A Szovjetunió népeinek a segítségével, különösen pedig a testvéri szovjet nép támogatásával a Bjelorusz Szovjet Szövetségi Köztársaság dolgozó rövid időn belül helyreállították a háborúokozta károkat.

A népgazdaság helyreállításával fejlődött a nép élet- és kultúrászin-
vonal. Bjeloruszországban ma kilenc színház, hét hivatalos énekkar, egy konzervatórium, huszonhét zeneiskola, egy színjátszó iskolák és egy filmgyár működik. A városokban és falvakban 2.000 filmszínház működik. 9.000 színjátszó és műkedvelő csoportban 127.000-en tevékenykednek.

A múlt évben 667 új könyvet nyomtattak, több, mint 16 millió példány-
számban. Janka Kupala, Jakab Kesz, Arkagyij Kulesov, Maxim Tank, Mihail Linikov, Kondrat Krapiva és más bjelorusz írók műveit külföldön is ismerik.

Jelenlétük sikereket ért el a bjelorusz nép a színjátszás terén is. Moszkvában a bjelorusz operá- és balettszínház bemutatta a Szovjetunió népművészeinek E. Tikockij „Polézai lány” című operáját, valamint V. Zolotarev „Lángoló szívek” című baletjét. A főváros lakosai hasonlóképpen szemtanúi lehetnek a Bjelorusz Köztársaság színházai nagy művészeinek. Az orosz és külföldi klasszikusok mellett több bjelorusz drámaíró színműveit is bemutatják.

Műkedvelő művészet a Szovjetunióban

A műkedvelő művészeti alakulatok tevékenysége óriási méreteket öltött a Szovjetunióban. Nincs olyan üzem, gyár, építőtelep, közoktatási intézmény, szovhoz, vagy kolhoz, amelynek keretében ne működne színjátszó kör, énekkar, zenekar, vagy ének- és táncgyűjtés.

Emlékreméljük, hogy a legtöbb műkedvelő drámai együttes másorban ugyanazok a darabok szerepelnek, amelyet a hivatalos színházak is színre hoznak, Moszkvában és Jakuckban, Taskentben, vagy Dikson-szigeten, a színjátszó csoport másorán egyaránt ott találjuk Puskin, Csehov, Schiller, Lope de Vega, Goldoni, Molière és Shakespeare alkotásait, valamint a Szovjetunió és a népi demokrátiás országok drámaíróinak színműveit.

A műkedvelők drámai köréből számos nagynevű színművész emelkedett

ki. Nyikolaj Szeleznyev, aki egy baskirai költőipari vállalat munkása volt, Jurin Legkov, a Csendes-óceán flottá egyik tengerésze, Tatiana Vlasova, aki a Geológiai Intézet hallgatójából lett a Szovjet Hadsereg Központi Színházának művésznője.

A műkedvelők magas művészi színvonalának „titka” a műkedvelő művészek szoros kapcsolata a hivatalos színházakkal.

Ezer, meg ezer hivatalos művész — közöttük számos ismertnevű rendező és színész — patronálja a műkedvelő együtteseket. Segítenek a színdarabok kiválasztásában, végigvezetik az előadásokat, meghallgatják a hangversenyeket és elemzik a műkedvelő művészek teljesítményét. Gyakorlati tanácsokat adnak és az önmagukkal szembeni igényesség, valamint a színművészek iránti szeretet szellemében nevelik őket.

A darzsinszi Lett SzSzK zeneiskola színmű-
nikus zenekarárt Vieszturs Stabulnieks, az iskola diákja vezényli. A Szovjetunióban a fiatal tehetségek előtt hatalmas lehetőségek nyílnak képességeik fejlesztésére.

Az árnyaszínház

A nappali fényáradatban minden eléggé prózáinak tűnik: a szürke filmvászon, a lemez-
fóliól készült lappos bábok... De ime, a vászon mögött felvillan egy lámpa s előttünk szik-
ledezik láncolat, magas, erős falatember jelenik meg. Egy kisleány, egészen kicsi leányka kö-
zeledik feléje. A fiatal ember mellett látva őt, rájövünk, hogy nem mindennapi ifjával, ha-
nem óriással van dolgunk. A kisleány egyre közeledik hozzá: fiútestvérét keresi, akit a vas-
orrú bába, a gonosz varázsló elrabolt. És akkor a kovácsmester a kisleányt a tenyerére ál-
lítja s lassan egészen magasra emeli, hogy jobban láthassa az utat.

A moszkvai árnyaszínházban Dalin Grulja, román író a „Mogyoróvesző” című meséjét próbálják, amelyet Á. Borogyin és D. Szpoljanszkaja vitt színpadra.

A színház már hosszú ideje működik. 1936-ban létesült, a gyermek-könyvmuzeum mel-
lett működött ifjú festőművészek körének kezdeményezésére. A kört A. Sonnenstrahl, az
árnyaszínház egyik megalapítója és legidősebb munkatársa irányította. Kezdetben a kör tag-
jai népmeséket, majd Puskin meséit játszottak. Idővel a bábokkal való foglalko-
zás bonyolultabb lett s a műkedvelők helyett hivatalos művészek foglalták el. Megszervez-
ték a színházat, az előadások állandósultak.

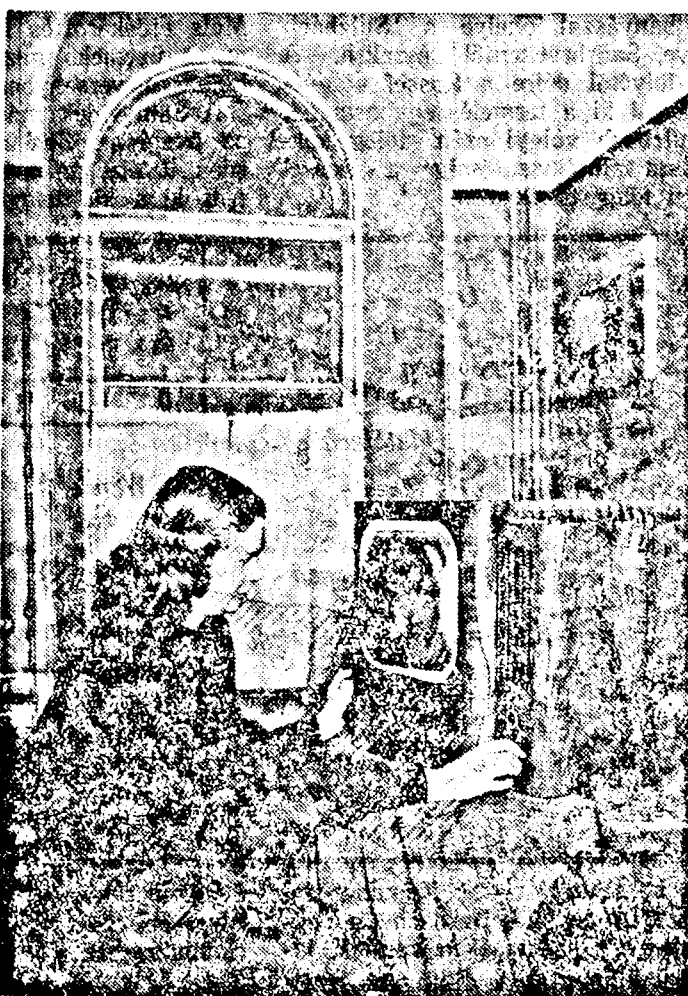
Napjainkban a Szovjetunió egyetlen árnyaszínháza mélyen beférkőzött a moszkvai és
olyan városok kis színházátogatóinak életébe, ahova a színház körútjai alkalmával elláto-
gat. Repertoárja különböző idők és népek meséit, klasszikus irodalmi műveket és időszerű
kérdésekkel foglalkozó darabokat foglal magába. A színház műsorán szerepelnek: L. Ge-
raszkin: „Kék virágocskák” és V. Katvajev: „A hét szíri virágocskák” című művei, N. Ger-
net: „Pénz és krajcár” című meséje, M. Lvovszkij: „A vitéz vadász” című énekes bohózat, amely
L. Langin: „Az öreg Hottabics” című jólismert meséje alapján íródott, továbbá Sz.
Zefcer és Sz. Dimant: „Mese a bátor Dinról”, Andersen: „Madárudak” című művei, valamint
Gogol: „Májusi éjszakák” című munkájának színházi változata. Az előadásokat Sz. Szobog-
yina, a színház főrendezője, V. Korolev, Sz. Galperin és E. Krasznyszkij, az OSzSzK
érdemes művésze rendezi. A színház alkotó kollektívája nem nagy, de összeforrott, kipróbált
bábkészítő mesterekből áll.

Az árnyaszínháznak csak műkedvelő „fiók-színháza” van. A legtöbb esetben azokban az
iskolákban alakulnak, ahol a színház előadásokat rendez. Az árnyaszínház kapcsolatot tart
fenn művészete barátjaival és az árnyelőadások megrendezéséhez, számukra külön, köny-
nyebb módszert bocsát rendelkezésükre.

Az árnyaszínház technikája nagyon egyszerű. (Vászon, mögötte erős lámpa és úgyne-
vezett „síkbáb” az órgó lemezfóliól készült bábok — im ezen eleven épít le). Azonban igen
bonyolult is és nagy ügyességet követel a művésztől. A színház történelmének gyökerei
visszatérnek a régi időkbe. (Keleten — Kínában, Mongóliában, Indiában az árnyelőadás-
ok 2000 éves múltat tekintenek vissza). Azonban a művészet előtt még ma is sok fejlődési
lehetőség áll. A bábok mozdulatainak tökéletes kidolgozása hosszasa, figyelmes munkát igényel.
Vannak olyan előadások, amelyekben az árny báb is szerepel. Magát a bábút sem köny-
nyű „elalásítani”. A. Ovodkov, bábkészítő sokszor több fúcat próbát készít, amíg a lappos le-
mezfigura kifejező és világos képet vet a vásznon. A színházi díszletek olyan részektől
vannak összeállítva, amelyek „síkbáb” mozdognak. Ezek színes külső „festett” vidé-
ket ábrázoló lemezek. Az uralkodó szín a fehér-fekete, azonban például a Mogyoróvesző-
ben zöldszínű herény mászik a vásznon, míg a kék virágocskákban szereplő virág valóban
lók és a néző szemé láttára nyílna szép kelyhét.

A színház repertoárja főleg meséket tartalmaz. A színház jelenleg Sz. Bogomazov át-
írása alapján „Don Quijotte”-t hozza színre.

Egyre bővül a Szovjetunió televíziós hálózata

Moszkva és a Szovjetunió valamennyi nagyobb városában működnek televíziós állomások. A televízió technikájának fejlődése lehetővé teszi, hogy ma már nemcsak a moszkvaiak és a környező falvak lakosai kísérelhetik figyelemmel a moszkvai televíziós állomás adásait, hanem a 200 kilométerre fekvő városok és falvak is.

A Szovjetunió lakosai közül számosan rendelkeznek televíziós készülékkel. A dolgozók, miután hazatérnek munkájuktól, otthonukban élvezik a televíziós adásokat. A televíziós állomások rendszeresen sugároznak különböző kultur- és sportmegnyilvánulásokat. Képiükön K. Dejen laboránsnő látható otthonában a televíziós készülék előtt.

A Szovjetunió Nagy Színháza

A Lenin-renddel kitüntetett moszkvai Állami Nagy Színház a Szovjetunió s egyezmény a világ legna-
gyobb opera- és balettszínháza. Alkóló művészi tevékenysége igen gaz-
dag. Ebben a színházban közel három ezer magasképzettségű színházi és zeneművészeti szakember dolgozik.

A Nagy Színház színpadán a legkiválóbb szovjet operatársulatok és balett-társulatok lépnek fel. A zene-
kar tagjai kitűnő zenészek. Az elő-
adások neves szovjet karnagyok, ren-
dezők, balettmesterek és festők köz-
reműködésével kerülnek színre. A Nagy Színház színpada a legkorsze-
rűbb követelményeknek is megfelel.

Az Októberi Forradalom hatalmas lehetőségeket, ragyogó távlatokat tárt fel a színház művészi tevékenysége előtt. Az orosz zenei kultúra akadé-
mijává, igazi népi színházzá vált. Napjainkban a Nagy Színház opera-
együttesének több, mint 100 szólótá-
ja van, akik közül 22 a Szovjetunió népművésze. (M. D. Mihajlov, I. Sz. Kozlovskij, A. Sz. Pirogov, N. Sz. Hanajev, M. O. Reizen, Sz. I. Leme-
sev, A. P. Ivanov, A. A. Ivanov, G. M. Nelepp).

A Nagy Színház balett-együttese több, mint kétszáz tagot számlál. Előzőn Galina Ulanova balett-táncosnő és a szovjet koreográfia ismert művésze: O. V. Lepesinszkaja, M. M. Plescsenkaja, A. N. Jermolajev, I. G. Kondratov, V. A. Preobrazinszkij és mások állnak. A Nagy Színház zenekarát, amely az ország egyik legtehetősebb együttese, kimagasló karnagyok, többek között A. Sz. Melik-Pasajev, B. E. Hajkin, I. F. Fajer, V. V. Nebolsin, K. P. Kondrasin vezénylik. A zenekar tagjai ismert zeneiskolai tanárok, valamint az ország-
szerte és nemzetközi versenyeken

különböző díjakat nyert fiatal tehetségek. A kórus 200 tagú. Az Ivan Szuszanyin, Boris Godunov, Hovancsina, Szadko, Igor herceg című orosz klasszikus operákban az énekar alkotó módon ábrázolja a hatalmas és egységes orosz népet, amely főhőse ezeknek az epikus daraboknak.

Az előadások művészi színvonalu megvalósításában igen fontos szerepet játszik a színpadi technika. Különböző színpadi berendezések biztosítják a fényhatásokat, a díszlet-változásokat, stb.

A Nagy Színház saját műhelyeiben készítenek a díszletek, a jelmezek és az előadásokhoz szükséges különböző kellékeket. A műhelyek 22 osztályán ezer mester és közel száz szakember dolgozik. A színház ruháitárában több mint százezer színpadi ruha található.

A klasszikus opera- és balettművek nagyrésze a Nagy Színház színpadán új életre kelt. A színház együttese, mely, egységes zenei és színpadi ábrázolással tárja fel és eleveníti meg a művek ideológiai tartalmát. Itt született újra Glinka Ivan Szuszanyinja, Rimskij-Korsakov Szadkoja, Muszorgszkij Borisz Godunovja és Hovancsinaja, Beethoven Fidelioja és Verdi Aida-ja. A szovjet zeneszerzők munkáit: I. Saporin Dekabristák című operáját, R. Glier Vörös Pipacs és A bronzlovas baletjét, továbbá Párizs lángjai, a Bakcsiszarj-i szökök, Romeo és Julia, Hamu-
pipók, a Kövirág című darabokat is sok sikerrel mutatja be a Nagy Színház.

A Nagy Színház fontos szerepet játszik a sok nemzetiségű szovjet zenekultúra és főleg az opera és balettművészet fejlesztésében.

A „Právda“ cikke az ENSZ leszerelési bizottságának munkálatairól

MOSZKVA. (Agerpres).

A Pravda közli V. Bobrovskij „Egy lépés hátra“ című cikkét.

A nyugati sajtó — hangsúlyozza a cikk — részletesen foglalkozik az ENSZ leszerelési albizottságának Londonban folyó munkálataival. Az angol és amerikai hírvirágok és lapok tudósításai általános fogalmat alkotnak az albizottság zárt ajtó mögött folyó üléseiről.

A munkálataik kapcsolatban a nyugati sajtó nagy reklámozást csap a francia, angol és amerikai küldöttségek által előterjesztett javaslatoknak, úgy állítva be azokat, mintha azok „új elemet“ képviselnének, haladást jelentenének a leszerelés kérdésének megoldásában. Az azonban figyelmen kívül hagyandó, hogy az angol, francia, amerikai tervek lényegét, akkor világossá válik, hogy azok tényleg sem jelentenek előrelépést, sőt, egy lépést jelentenek hátra az ENSZ szervei által a múltban megvizsgált javaslatokkal és a közgyűlés által elfogadott határozatokhoz viszonyítva. Nézzük például a jelenlegi angol-francia javaslatot, amely az úgynevezett szakaszonkénti leszerelési terv újabb változata. Míg régi tervükben a nyugati hatalmak megállapították a leszerelési egyezményben részvevő országok fegyveres erőinek maximális határait, a jelenlegi javaslatok általában kerülnek a konkrét megjelöléseket.

Az angol-francia terv ahelyett, hogy megállapítsa a fegyveres erők maximális határait, s illy módon konkrét alapot helyezne a leszerelési kérdést, — azt javasolja, hogy az első szakaszban kezdje meg tévkénységet az ellenőrző szerv, amely a légi felderítés és más természetű felderítés segítségével ellenőrizze a fegyveres erők jelenlegi létszámát és az államok fegyverzetének mennyiségét.

A NYUGATNEMET IFJUSÁG ANTIMILITARISTA TUNÉTÉSE DUSSELDORF. (Agerpres).

A sajtó közlése szerint München és Solingen nyugatnémet városokban az ifjúság nagy antimilitarista tüntést rendezett. Solingenben a „Német Ifjúsági Szövetségnek“ tüntetését, a „Katonai szolgálat ellen, a leszerelésért és a megértésért“ jelszavak jegyében rendezték meg.

Münchenben, a „Katonai Szolgálat Ellenségei Szövetségének“ tagjai felfegyverzés ellenes röpödelüket terjesztették.

NOVEKSZIK FRANCIAORSZÁG ÉSZAKAFRIKAI KATONAI KIADÁSA PARIZS. (Agerpres).

Franciaország évi északafrikai katonai kiadása 164 milliárd 500 millió frankra emelkedik a tavalyi 62 milliárd 400 millió frankkal szemben.

gél. Így tehát az angol-francia terv első szakasza a „leszerelés nélküli ellenőrzés“, vagy még egyszerűbben kifejezve, a leszerelés nélküli felderítés változata. Vajon ez megfelel-e Moch francia megbízott által nemrég javasolt következő egyszerű megfogalmazásnak: „Sem leszerelés ellenőrzés nélkül, sem ellenőrzést leszerelés nélkül, hanem ellenőrzött leszerelést“.

Az angol-francia terv lényegében rosszul lepezett lemondás a nukleáris fegyver eltiltásáról. Igaz ugyan, hogy a tervet nyilatkozat egészíti ki, ami azt az ígéretet tartalmazza, hogy az első szakaszban érvénybe lép a nukleáris fegyver használatának eltiltása. A nyilatkozatban van egy kitétel, amelynek értelmében „az agresszor elleni védekezés eseteiben“ a nukleáris fegyverrel rendelkező államok teszik, nem pedig a biztonsági tanács, amint azt az ENSZ alapokmánya előírja. Így tehát a nukleáris fegyverrel rendelkező hatalmak tetszése szerint történik, ami illuzorikussá teszi a fegyvernem eltiltásának reális értékét.

Az angol-francia terv meghatározatlan időpontra halasztja — a leszerelés harmadik szakaszára — a nukleáris fegyverekről való kísérletezések eltiltását is, amelyet a népek követelnek. A terv tulajdonképpen nem intézkedik a nukleáris fegyver eltiltásáról, mert előírja, hogy a kérdést csak külön értekezleten lehet majd megvizsgálni, a leszerelés mindhárom szakaszának megvalósítása után. A terv szerint egyébként rendkívül bonyolult az egyik szakaszról a másik szakaszra való áttérés és az annyi feltételhez van kötve, hogy —, amint a Reuter angol hír-

ügynökség megjegyzi: az angol terv valószínűleg több évet vesz igénybe. Az angol-francia terv tehát gyakorlatilag nem írja elő, hogy az államoknak milyen színvonalra kell csökkenteniük fegyveres erőiket. A terv bizonytalan időre elodázza a nukleáris fegyverek eltiltását, sőt az e fegyverekkel való kísérletezések eltiltását is. Mégül pedig a terv lehetővé teszi, hogy a biztonsági tanács szankciói nélkül felhasználhassák a tömegpusztító fegyvereket.

Megfelelnek-e ezek a javaslatok a népek követelményeinek, amikor a népek azt várják az ENSZ leszerelési albizottságtól, hogy igazi leszerelést szolgáló, konkrét programot dolgozzon ki? Nyilvánvaló, hogy ezek a javaslatok nem felelnek meg a követelményeknek.

Ami pedig az albizottság elé terjesztett új amerikai javaslatokat illeti, a külföldi sajtó jelentéseiből ítélve azok nemcsak hogy nem jelentenek lemondást a fegyveres erőknek a nyugati hatalmak által korábban megállapított színvonaláról, de általában nincsenek összefüggésben a leszerelés kérdésével.

Az amerikai terv nem haladja meg az ellenőrzés problémáját, amely tulajdonképpen nem más kémiájú adalégyüjtésnél más államok területén. Ez a terv egyáltalán nem is beszél a nukleáris fegyver eltiltásának kérdéséről.

A nyugati sajtónak ezek a közlései világosan bebizonyítják, hogy az Egyesült Államok jelenlegi álláspontja a leszerelési albizottságban, akárcsak az angol-francia javaslatok nem nyújtanak alapot a leszerelés kérdésének megoldására. A nyugati hatalmak terveinek elfogadása csak elősegítené a fegyverkezési hajszát folytatását.

A szovjet energetikusok küldöttségének angliai látogatásai

LONDON. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

G. M. Malenkov, a Szovjetunió minisztertanácsának alelnöke, a villamosművek minisztere március 28-án délelőtti több angol városban tett látogatása után a küldöttség többi tagjaival együtt visszatért Londonba. G. M. Malenkovot fogadta Jones, Nagy-Britannia fűtőanyag- és villamosenergiaipari minisztere. A találkozáson, amelyen résztvett I. A. Malik, a Szovjetunió londoni nagykövete, G. M. Malenkov beszámolt az utazáson szerzett benyomásairól, s rámutatott a két ország közötti gazdasági és kulturális kapcsolatok fejlődésének jelentőségére. Ezután az angol-orosz parlamenti bizottság ebédet adott G. M. Malenkov tiszteletére. Az ebéden résztvett I. Silverman, a bizottság elnöke és a bizottság tagjai, akik egyben az angol parlament tagjai is.

Hasonlóképpen résztvett az ebédén I. A. Malik.

I. Silverman felszólalásában hangsúlyozta, hogy az angol nép baráti érzelmeit láplál a szovjet nép iránt. Az angol-orosz parlamenti bizottság — mondotta — a jövő évben is folytatni fogja tevékenységét az angol-szovjet politikai és gazdasági kapcsolatok terjesztése megújítása érdekében.

Válaszbeszédében G. M. Malenkov kiemelte azt a rendkívüli meleg fogadtatást, amelyben az angol energetikai igazgatóság képviselői és a küldöttség által meglátogatott vállalatok mérnökei és munkásai részesültek a szovjet energetikusokat.

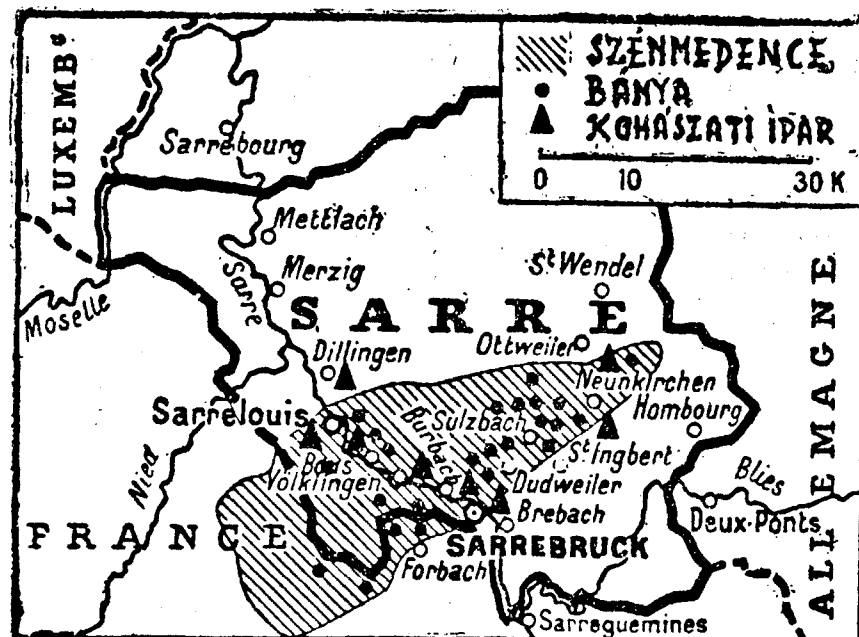
Ebéd után G. M. Malenkov és I. A. Malik résztvett az alsóház ülésén, amelyen az angol kormány megbízottai válaszoltak a képviselők interpellációira.

Térkép előtt

SAAR-VIDÉK

ven százalékos koksztalára kiválóan alkalmas.

A bányászati helye a Sulzbach völgye, Saarbrückenről északra. A Saar-folyótól délre a Rossel völgyéből kerül ki a termelés egyharmada. A Sulzbach völgyi szén főleg koksztalára alkalmas, míg a Rossel völgyi főleg tüzelőszén.

A koksztalók — Neunkirchen, Hemitz, Altenwald, Burbach és Völklingen — a szénvidéken vannak, kivéve Dillingent. A dillingeni acélműveknek ugyanis külön koksztalója van.

A Saar-vidéki szén és a behozott lotharingiai vas vagy ipart teremteték a Saar-vidéknek. Ma 5 nagy acélmű működik itt, Neunkirchen, Ingbert, Brebach, Völklingen és Dillingen. A kisebb üzemek száma mintegy harminc. Nyersanyaguk legnagyobb részét a határral délen közvetlenül szomszédos területekről kapják.

Néhány mondatban

RIO DE JANEIRO. (Agerpres.)

A Sao Paulo-i szakszervezetek vezetői Kubitschek-hez, Brazília elnökéhez intézett levelükben követelik a diplomáciai kapcsolatokat azonnali felvételre a Szovjetunióval, a Kínával és a többi népi demokratikus országokkal. A levelet több mint 200 Sao Paulo állambeli szakszervezeti vezető írta alá.

NEWYORK. (Agerpres.)

A newyorki dolgozók megkezdtek előkészületeiket május elseje megünneplésére.

A május elsejei ünnepségek megrendezésére Howard Fast, az ismert író elnökséget ideiglenes bizottságot alakítottak.

MOSZKVA. (Agerpres.)

A Szovjetunió Vörös kereszt és Vörös Félhold Társaságainak Szövetsége végrehajtóbizottságának meghívására március 27-én Moszkvába érkezett a Luxemburgi Vörös kereszt Egyesület küldöttsége.

VARSO. (Agerpres.) A PAP jelenti:

Lengyelország és Hollandia megbízottai Varsóban egy évre szóló árucserre egyezményt írtak alá.

Az egyezmény a két ország közti árucserre jelentős kiszélesítést irányozza elő.

ATHEN. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Az athéni Kontuikon színházban március 27-én nagygyűlést tartottak Görögország függetlenségének napja alkalmából. A nagygyűlést a Görög — Szovjet Társaság rendezte. Fotiadis görög író beszéde után M. G. Szergejev, a Szovjetunió athéni nagykövete szólalt fel. Beszélt Görögország és Oroszország közötti hagymánvos kapcsolatokról. A nagygyűlés művészi programmal zárult.

HONGKONG. (Agerpres.) Az Uj Kína jelenti:

Thaiföldön új pártot alakítottak, amely a semlegeségi politika mellett foglalt állást. Az új politikai párt vezetője kijelentette, hogy pártja harcolni fog az ország teljes függetlenségéért. — A párt — mondotta — a külpolitikai téren baráti kapcsolatokat kíván fenntartani minden országgal és meg akarja őrizni szigorú semlegességét.

NEWYORK. (Agerpres.) Az ázsiai és afrikai országok bandung értekezletének egyékes évfordulója alkalmából Clevelandban (Egyesült Államok) könyv jelent meg, e kimagasló eseménnyel kapcsolatban.

A könyv szerzője, a néger Wirght, (Mississippiből), aki mint sajtótudósító részt vett a bandung értekezleten, — hangsúlyozza, hogy több mint 1.500.000.000 ázsiai és afrikai volt képviselve az értekezleten. Wirght hangsúlyozza, hogy az értekezlet volt az első alkalom, amelyen Ázsia és Afrika népei „összintén kifejezhették törekvéseiket.“

Németország Szocialista Egységpártja harmadik értekezletének munkálatai

BERLIN. (Agerpres). A TASZSZ

Demokratikus Köztársaságban“ kérdésének megvitatására. Az ezzel kapcsolatos jelentést Otto Grotewohl, a Német DK miniszterelnöke terjesztette elő.

Demokratikus Köztársaságban“ kérdésének megvitatására. Az ezzel kapcsolatos jelentést Otto Grotewohl, a Német DK miniszterelnöke terjesztette elő.

A ciprusi helyzet

NIKOSIA. (Agerpres).

Nikosiában a gyarmati végrehajtó tanács ülést tartott, amelyen megvitatották Ciprus gazdasági problémáit. Harding angol kormányzó beszélt a tanács tagjai előtt —, akik között már nincs egyetlen hazafi sem, — a sziget új költségvetés-tervezetéről.

Harding a sziget jelenlegi gazdasági helyzetével foglalkozva kijelentette, hogy az ostromállapot óta eddig mintegy kétmillió 284 ezer font-sterlinget költöttek a lakosság elleni

megtorló intézkedések költségeinek fedezésére. Ennek alig egyharmadát fedezi Anglia, míg a fennmaradó összeg a sziget lakosságát terheli. A brit kormányzó bejelentette, hogy az ostromállapot megszüntetéséig semmi intézkedést nem hoznak Ciprus gazdasági fejlesztésére. Többek között Harding a sziget költségvetéséről szólván, hangsúlyozta, hogy a brit hatóságok célkitűzése elsősorban „a rend helyreállítására“ és a „jelenlegi közigazgatás formájának fennmaradása“.

A burmai hadsereg küzi Észak-Burmából a csangkaj-sekista csapatok maradványait

BANGKOK. (Agerpres).

A Reuter hírvirágok tudósítójának jelentése szerint a burmai hadsereg megkezdte tisztogatási hadműveletét a Thaifölddel szomszédos Észak-Burmában. Mint ismeretes, a

csangkajseksista csapatok maradványai ide menekültek Kínából való kiűzésük után.

Az itt tartózkodó csangkajseksista csapatok létszáma mintegy három-négyezer katonára tehető.

Mikoján és Nehru megbeszélései

DELHI. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

Nehru, India miniszterelnöke március 28-án fogadta A. I. Mikojánt, a Szovjetunió minisztertanácsának

első alelnökét, akivel megbeszélést folytatott. Jelen voltak Sz. R. Rasldov, az Üzbég SzSzk Legfelső Tanácsa Elnökségének elnöke és M. A. Mensikov, a Szovjetunió indiai nagykövete.

Magyar parlamenti küldöttség utazik a Német Demokratikus Köztársaságba

BUDAPEST. (Agerpres.) — Az MTK jelenti: A Német DK Népi Kamarájának

meghívására április 19-én magyar parlamenti küldöttség utazik a Német DK-ba.

24 órás műsor

„DOZSA GYORGY“ mozi: március 30-tól: A törvényekülvilág. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„NICOLAE BALCESCU“ mozi: április 1-ig: Három rait. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBAK JANOS“ mozi: április 1-ig: Ivan Brovkin közlegény. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE“ mozi: április 1-ig: Anna Zaccheo. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDOK“ mozi: április 2-ig: Az ezerarc ember. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„DECEMBER 30“ üzemi film-színház: március 31-én és április

1-én: A szűz tornya — A svéd gyufa Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ“ mozi: (Mikolaka): április 1-ig: A léha asszony. Előadások: 5 és 7 órakor.

„ILIE PINTILIE“ CFR mozi: (Gradiste): március 30, 31 és április 1-én: A hegyi tavak szelleme. Előadások: munkanapokon este 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„SOLIDARITATEA“ mozi: (Gáj): április 1-ig: A hűsör próbiája. Előadások: vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor, hétköznap 6 és 8 órakor. (Hétfőn nincs előadás.)

AZ ARADI BABSZINHAZ MOSORA: Szombat, március 31-én 16 órakor: Punguta cu doi bani. (Az előadás román nyelven.)

Franciaország és Nyugat-Németország között terül el a 2600 négyzetkilométer kiterjedésű terület. Földrajzilag a délnyugati német lépcsőzetes vidék nyugati szárnya. Evszázadokon keresztül hol német, hol francia megszállás alatt volt. Mindkét ország vezetői arra törekedtek, hogy a maguk számára kaparintsák meg a vidéket. A német és francia monopóliumok harca állandó ellentétekre és vitákra adott alkalmat a két ország között.

Az első világháború után a versaillesi szerződésben a Saar-terület elválasztották Németországtól: azaz, hogy bizonyos idő elteltével a Saar-terület népe az önrendelkezési jog alapján szavazással fog dönteni sorsáról. Hitler azonban felborította a francia elképzeléseket. Fegyveres erővel hatolt be a demilitarizált Rajna-völgybe. Ezt követően a Saar-terület visszakerült a Német Birodalomhoz. Nyersanyag kincsei a német fegyverkezés hatalmas erőforrását jelentették.

teljesen behálózta a területet, a gyárak urai a francia tőke, a parasztság urai a francia bankoknak voltak adósai. Természetes, hogy az Adenauer rendszerét fenntartó német nagyiparosok és militaristák, valamint a revansra törekvő nem zűk kettől a francia szándékokat.

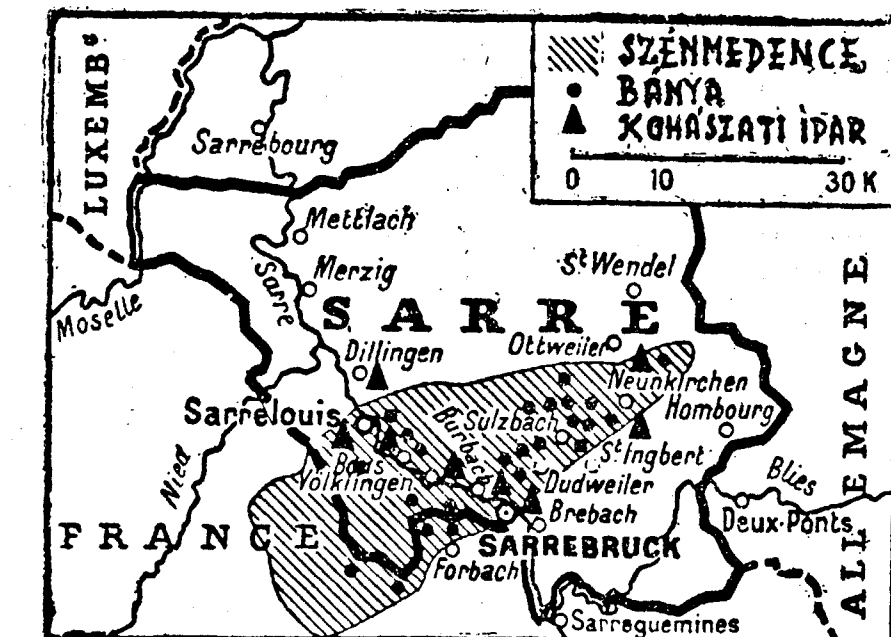
Miért olyan jelentős a vidék? Elegendő, ha megemlítjük, hogy az aránylag kis területen igen gazdag kőszén és vasleőhelyek fordulnak elő. A Saar-vidék felett kohászati iparral rendelkezik és évente 15,6 millió tonna kőszént és 2,6 millió tonna acélt ad.

A Saar-vidék 2600 négyzetkilométernyi területén kerek egymillió ember él, tehát Európa legsűrűbben lakott területeinek egyike. A népesség eloszlása nem egyenletes. A Saar-folyó és a Saarbrückennél beletörölő Fisch-folyó völgyében — Dillingen és Neunkirchen között — ezren felül a népsűrűség. Északon és Nyugaton a népsűrűség négyzetkilométerenként száz alá csökken. A lakosság egyharmada városokban lakik, további harmada a városias kis településeken és mindössze a harmadik harmada lakik falvakban.

Mintegy a Mosell- és a Saar-völgy nem oly kifejezetten medence jellegű, mint például a Neckar-völgy, éghajlata sem olyan kedvező és termékenység is a Neckar-felület mögött áll. A termőföld felét szőlők teszik ki. Különösen a Mosell-völgyében jelentékeny a szőlőtermelés. A sűrű lakosságot azonban más területekről kell élelmezni. Asványi kincsei miatt azonban rendkívül fontos és értékes terület. Legnagyobb kincse a szén. A régi Németországnak jelentősége nézve ez volt a harmadik nagy szénvidék. A szénterület ezer négyzetkilométer terjed ki, a kitermelhető szén 4 millió köbméterre becsültek. A mostani termelési ütem mellett ez a készlet négy évszázadra elegendő. A kitermelt szénnek mintegy negy-

százaléka koksztalára kiválóan alkalmas.

A bányászati helye a Sulzbach völgye, Saarbrückenről északra. A Saar-folyótól délre a Rossel völgyéből kerül ki a termelés egyharmada. A Sulzbach völgyi szén főleg koksztalára alkalmas, míg a Rossel völgyi főleg tüzelőszén.

A koksztalók — Neunkirchen, Hemitz, Altenwald, Burbach és Völklingen — a szénvidéken vannak, kivéve Dillingent. A dillingeni acélműveknek ugyanis külön koksztalója van.

A Saar-vidéki szén és a behozott lotharingiai vas vagy ipart teremteték a Saar-vidéknek. Ma 5 nagy acélmű működik itt, Neunkirchen, Ingbert, Brebach, Völklingen és Dillingen. A kisebb üzemek száma mintegy harminc. Nyersanyaguk legnagyobb részét a határral délen közvetlenül szomszédos területekről kapják.

Ugyanezen idő alatt a foglalkoztatott munkások száma 63.183-ról, 58.103-ra csökkent. Az eltelt időszakban a kohóiparban, bár a működő nagy olvasztók száma 30-ról 26-ra csökkent, az elsődleges acél és a hengerelt áru havi termelése 1949-től 1955 első feléig 363.000 tonnáról 757.000 tonnára emelkedett.

A profit növekedésére jó példa a Dillingeni kohó. A társaság fő részvényesei 1947 óta megsokszorozták tőkéjüket. Ráadásul 1947-től 1955-ig a rejtett profit 4,3 milliárd frank volt. Jellemző képet kapunk, ha összehasonlítjuk a fő részvényesek profitját a munkások bérelével. A munkások névleges bére, bár növekedett pár százalékkal, a vasgyár fő részvényeseinek tőkéje 422,9 százalékkal gyarapodott. Az adóztatás és a fokozódó kizsákmányolás következtében a bére nem növekedett, hanem csökkent.

A Kommunista Párt vezetésével és a munkások alakuló akcióegyesítéseinél aktív harc bontakozik ki a Saar-vidéki német lakosságának nemzeti és szociális követeléseiben. A Saar-vidéki munkások akcióikkal nemzeti harcuk és a békeharc élére álltak. Egyidejűleg fölrazták azokat a nemzeti és demokratikus erőket is, amelyek a „Saar-vidéki alkotmány“ határozottan elutasítják és aktívan harcolnak a párizsi egyezmények ellen.

A párizsi egyezmények jelentik a legfőbb akadályt Németország békés és demokratikus ujraegyesítésének útjában. Adenauer éppen ezért kötötte meg Mendés-France, volt francia miniszterelnökkel 1954-ben a Saar egyezményt, hogy biztosítsa a német militarizmusnak a párizsi egyezményekben előírt föltámasztását és újrafegyverezését, megszerezze ehhez a francia hadianyaggyárosok hozzájárulását. A „Saar-vidéki alkotmány“ tehát fontos része a párizsi egyezményeknek.

Amikor az erópolitika bajnokai 1955 október 23-ára kitűzték a „Saar-vidéki alkotmány“ megsemmisítését,

nem számoltak azzal, hogy a nép ezt határozottan elutasítja. A népszavazás eredményének kihirdetése után a „Saar-vidéki alkotmány“ támogató Hoffmann kormány lemondott. A Saar-vidéki pártok, amelyek az alkotmány ellen nyilatkoztak, követelték a parlament feloszlását és újabb tárgyalások megkezdését Franciaország és Németország között. A Saar-vidéki Kommunista Párt ugyancsak a parlament feloszlátása mellett foglalt állást. Fritz Baesel, a Saar-vidéki Kommunista Párt titkára kijelentette, hogy a népszavazás kifejezte az „isteni német lakosság akaratát.“

A Saar-vidéki németek úgy tekintik, hogy a vidék Németországhoz tartozik és olyan politikai követelnek, amely a nemzetközi feszültség enyhítésére, az európai kollektív biztonság megeremítésére, valamint Németország békés és demokratikus egyesítésére irányul.

Az 1954. évi október 23-i francia-nyugatnémet egyezmény értelmében a párizsi egyezmények szerves részét képező „statutum“ Saar-vidék népe határozottan elutasította. Az oly nagy fontosságú terület azonban újabb a francia-német kapitalizmus versengésének ütközőjében áll. Ez év februárjában tárgyalások indultak meg Párizsban a két ország között a Saar-vidék kérdés ügyében. Franciaország javaslatában elfogadja Saar-vidéknek Németországhoz való csatolását, azonban ötven százalékos részvételt kér az acélművekben és igényt tart több bányászati kitermelésre. Ezideig azonban a tárgyalói feleknek nem sikerült megegyezésre jutniuk.

A Saar-kérdés igazságos rendezése részét képezi Németország békés egyesítésének, amelyet a két német állam — a Német Demokratikus Köztársaság és a Német Szövetségi Köztársaság — közös megegyezésével és kölcsönös megértésével kell megvalósítani.

V. J.